

Format verbonden partijen

Het format verbonden partijen kan worden gehanteerd bij het toetsen en inrichten van de paragraaf Verbonden partijen. De paragraaf Verbonden partijen is een wettelijk verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting en jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording worden nadere eisen gesteld aan de informatie-elementen die minimaal in deze paragraaf per verbonden partij beschreven moeten worden¹. In dit format worden deze gegevens verder aangevuld met de overige informatie-elementen die relevant zijn voor de sturende en controlerende rol van gemeenteraden ten aanzien van verbonden partijen.

Ten eerste wordt ingegaan op de informatie-elementen die in de inleiding van elke paragraaf Verbonden partijen zouden moeten worden opgenomen (2.1). Vervolgens wordt nader ingegaan op de informatie-elementen die specifiek per verbonden partij relevant zijn (2.2). Ten slotte wordt een voorbeeld gegeven van een ingevuld format voor een fictieve verbonden partij (2.3).

1 Algemeen

De paragraaf Verbonden partijen wordt ingeleid met een algemene uitleg over verbonden partijen en het gemeentelijk beleid dat ten aanzien van die partijen wordt gevoerd. Elementen die in de algemene uitleg een plek verdienen zijn:

- wat zijn verbonden partijen (definiëring)?
- wat is het bestuurlijk en financieel belang dat een gemeente bij verbonden partijen kan hebben?
- welke verschillende rechtsvormen kunnen verbonden partijen hebben?
 - publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regelingen (vier vormen: openbaar lichaam, centrumgemeente, gemeenschappelijk orgaan of regeling zonder meer)
 - privaatrechtelijk: vennootschappen (NV, BV, CV, VOF), stichtingen en verenigingen
- wat is het algemene doel van de gemeente bij deelname aan verbonden partijen?
- wat is het algemene beleid van de gemeente ten aanzien van verbonden partijen? NB: denk bijvoorbeeld aan het voornemen van de gemeente om op alle verbonden partijen 5 procent te bezuinigen.
- een overzicht van alle verbonden partijen waarin de gemeente participeert. De verbonden partijen worden onderscheiden en geclusterd weergegeven op basis van de verschillende rechtsvormen. Daarnaast kan elke verbonden partij worden voorzien van een uniek nummer.

De algemene uitleg dient als basis voor raadsleden in het beoordelen van de informatie die volgens dit format specifiek per verbonden partij in de paragraaf Verbonden Partij wordt weergegeven.

2 Specifiek

Per verbonden partij zijn de volgende informatie-elementen van belang:

1. Naam
2. Rechtsvorm
3. Vestigingsplaats
4. Doelstelling en openbaar belang
5. Relatie met programma
6. Deelnemende partijen
7. Bestuurlijk belang
8. Financieel belang
9. Vermogen
10. Financieel resultaat
11. Risico's
12. Ontwikkelingen

¹ Het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht tot het opnemen van in ieder geval de naam van de verbonden partij, de vestigingsplaats, het openbaar belang, de ontwikkelingen in het afgelopen begrotingsjaar, het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar en tot slot het financiële resultaat van de verbonden partij over het afgelopen begrotingsjaar.

FORMAT VERBONDEN PARTIJEN – INFORMATIE-ELEMENTEN 1 t/m 8

1. Naam

De volledige naam van de verbonden partij wordt vermeld, in overeenstemming met de andere deelnemende partijen (6). Het hanteren van meerdere benamingen voor een verbonden partij kan leiden tot verwarring. Om verwarring te voorkomen en het zoeken te vergemakkelijken, kan aan elke verbonden partij tevens een uniek nummer worden gegeven.

2. Rechtsvorm

De rechtsvorm van de verbonden partij wordt vermeld.

- publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regelingen (vier vormen: openbaar lichaam, centrumgemeente, gemeenschappelijk orgaan of regeling zonder meer).
- privaatrechtelijk: vennootschappen (NV, BV, CV, VOF), stichtingen en verenigingen. Coöperaties en publiek-private samenwerkingsverbanden hebben ook een privaatrechtelijke rechtsvorm.

3. Vestigingsplaats

De vestigingsplaats van de verbonden partij wordt vermeld.

4. Doelstelling en openbaar belang

Het is van belang dat het doel dat de verbonden partij nastreeft, wordt beschreven. Dit wordt gekoppeld aan het openbaar belang dat daarmee door de verbonden partij wordt gediend. Uit deze informatie volgt het belang van deelname van de gemeente aan de betreffende verbonden partij.

5. Relatie met beleidsprogramma

Een gemeente(begroting) heeft verschillende beleidsprogramma's gekoppeld aan beleidsdoelen. Het is van belang om te beoordelen of en in welke mate een verbonden partij bijdraagt aan het bereiken van deze doelen. Het is daarom van belang om per verbonden partij aan te geven wat de relatie is met een of meerdere beleidsprogramma's.

6. Deelnemende partijen

Alle publieke en private partijen die aan een verbonden partij deelnemen, worden weergegeven. Indien een verbonden partij zeer veel deelnemers heeft, kan worden volstaan met een beschrijving als 'diverse gemeenten uit de regio A /provincie A.'

7. Bestuurlijk belang

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen een verbonden partij. Ontbreekt een bestuurlijk belang van de gemeente bij de verbonden partij dan is strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur en het hebben van stemrecht (via aandelen) zijn voorbeelden van een bestuurlijk belang. Vermeld in beide gevallen ook door wie de gemeente vertegenwoordigd wordt.

8. Financieel belang

Er is sprake van een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld (subsidie, gemeentelijke bijdrage, koop van aandelen) die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Ontbreekt een financieel belang van de gemeente dan is strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.

De gemeentelijke bijdrage aan de verbonden partij wordt vermeld. Indien een gemeente aandelen heeft in een verbonden partij wordt beschreven hoeveel aandelen de gemeente bezit en het totaal aantal aandelen dat de verbonden partij heeft uitgegeven. Ook de nominale waarde van één aandeel wordt vermeld.

FORMAT VERBONDEN PARTIJEN – INFORMATIE-ELEMENTEN 9 t/m 12

9. Vermogen

Het beschrijven van het vermogen van een verbonden partij bestaat uit twee onderdelen:

1. Eigen vermogen (EV) op 31 december van het vorige begrotingsjaar (t-1) en het jaar daarvoor (t-2). Het eigen vermogen betreft de middelen die een verbonden partij ter beschikking kan stellen om risico's en verliezen op te vangen (reserves).
2. Vreemd vermogen (VV) op 31 december van het vorige begrotingsjaar (t-1) en het jaar daarvoor (t-2). Het vreemd vermogen betreft de middelen die een verbonden partij van externe partijen heeft ontvangen om de eigen taken te financieren (schuld).

De verhouding tussen eigen en vreemd vermogen bepaalt de solvabiliteit van een verbonden partij. Des te hoger de solvabiliteit (EV / VV), des te beter aan financiële verplichtingen kan worden voldaan.

10. Financieel resultaat

Het financieel resultaat van het vorige begrotingsjaar (t-1) en het jaar daarvoor (t-2) geeft een indicatie van de financiële ontwikkeling van een verbonden partij. Samen met de algemene ontwikkelingen (12), de risico's (11) en de ontwikkelingen in het vermogen (9) geeft het financieel resultaat een integraal beeld van de financiële stand van zaken bij een verbonden partij.

11. Risico's

De financiële en maatschappelijke risico's die de gemeente bij betreffende verbonden partij loopt, worden vermeld. Bij vennootschappen wordt ingegaan op het maximale financiële risico voor de gemeente. Het risico beperkt zich daarbij tot het door de gemeente verworven aandelenkapitaal. Bij gemeenschappelijke regelingen en stichtingen wordt met name het weerstandsvermogen van de verbonden partij beschreven. Ook wordt ingegaan op de maatschappelijk taken van gemeenten die door de verbonden partij worden uitgevoerd en bij een faillissement kunnen leiden tot een maatschappelijk risico.

12. Ontwikkelingen

Relevante ontwikkelingen rondom een verbonden partij worden vermeld. Voorbeelden van relevante ontwikkelingen zijn: aan- of uittredende deelnemers, onverwachte financiële mee- en tegenvallers, veranderingen in het aandelenkapitaal en beleidsveranderingen met impact op de gemeente.

3 Ingevuld format verbonden partij

Hierna volgt een **voorbeeld** van een fictieve verbonden partij waarbij het format (2.2) is gehanteerd.

1. Naam	Werkbedrijf 'Aan de slag'
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
3. Vestigingsplaats	Alphen aan de Rijn
4. Doelstelling en openbaar belang	Het adequaat uitvoeren van de Participatiewet en het bieden van een arbeidsplaats aan mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma 5. Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
6. Deelnemende partijen	Gemeenten in de regio Hollands-Midden
7. Bestuurlijk belang	Alphen a/d Rijn is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (wethouder A) en in het Dagelijks Bestuur (wethouder B)
8. Financieel belang	De kosten van het werkbedrijf worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van Alphen a/d Rijn bedroeg in 2013 € 930.510
9. Vermogen	31-12-2013 € 3.032.678
Eigen vermogen	31-12-2012 € 2.720.001
	31-12-2013 € 6.432.352
Vreemd vermogen	31-12-2012 € 6.189.498
	31-12-2013 47 %
Solvabiliteit	31-12-2012 41%
10. Financieel resultaat	2013: € 312.677 2012: € 298.164
11. Risico's	In het geval van faillissement of liquidatie dragen de gemeenten gezamenlijk de aanwezige schulden en kosten. Daarnaast blijft de gemeente verplicht voor het adequaat uitvoering geven aan de Participatiewet
12. Ontwikkelingen	In het afgelopen begrotingsjaar is de gemeente Reeuwijk toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Met het oog op de Participatiewet een onderzoek naar een fusie met de regionale sociale dienst